

погрешна оценка - б.м. - Ц.П.) *на нас ни е урок, че тряб[в]а по-напред да си понаредим работите извътре* (к.м. - Ц.П.), че подир да се молим за голямото."⁴⁵

Левски остро критикува П.Хитов за онези му намерения, т.е. за преминаването на чети, каквито е имал войводата. "Сега какво да ти пиша, като в писмото си пишеш ни твои някои планове и не можеш си да ги докараш по твое знание. Ходил си и дохождал си и пак искаш да отидеш и да се върнеш в Румъния, па да гледаш оттам да припнеш сам си в Стара планина? От тия ти планове твои, ходене и дохождане, разбира се, че не ни вярваш, затова ги и неразясняваш. Следователно криеш се от нас, тогава и ние от тебе, а ако се не криеш от нас, тогава с просто сърце *да заповядаш при нас* (к.м. - Ц.П.) и ще видиш [г]де и как ще се изпълнят твоите и нашите планове."⁴⁶

Имал ли е основание Левски да не се доверява на четите през май 1871 г., от когато е преписката му с Хитов. Отговорът е: да имал е! През повече от тригодишния период прославеният войвода се оказва на прицел на чуждата дипломация - английска, руска, френска - с оглед на изкористяване на българското националноосвободително дело в полза на Сърбия или Русия или изобщо на пазителките на статуквото на Балканите. В случая демаршът на дипломатията ловко използва познатата етериска тактика за общобалканското въоръжено действие срещу Портата⁴⁷ от 20-те и 30-години на XIX в., която е все още популярна сред българската диаспора, а и в някои европейски страни.

Още през юли 1868 г. Дж. Лонгуърт донася от Белград до Х.Елиът в Цариград за "двамата най-влиятелни български водачи, т.е. Марко Илия [Ильо Марков] и Панайоти."⁴⁸ На 28.X. / 2.XI. същата година Н.П.Шишкин донася на П.Н.Стремоухов за намерението на държавното сръбско ръководство да използва и П.Хитов, макар последният да не се бил ангажирал заради „*срещнатото сред българите недоверие* (к.м. - Ц.П.) към агентите на сръбското правителство."⁴⁹ На 5 / 17 януари 1869 г. от донесението на А.Шефер в Русе до Ш. дьо Ла Валет в Париж се подразбира за организирането на четнически акции, наричани от френския дипломат "въстание", инспирирано от „старите“, с което се бил ангажирал пристигналият от Белград в Букурещ Хитов.⁵⁰ Именно войводата "Панайоти" бил помощник-ръководителят на въпросното движение. Излиза, че на западните дипломатически представителства в Османската империя вечно й се присъвват някакви "въстания" или четнически акции, предизвикани от Русия.

Самият документ съдържа данни по-скоро за подготовка или замисъл за чети. Иначе не би могло да се тълкува съобщението на дипломата А.Шефер: "Панайот остана в Букурещ, за да следи подготовката ... разполагал с двеста пушки иглянки"⁵¹ (т.е. иглени еднозарядни системи) - оръжие, с което можело да се въоръжи чета (една или няколко), но не и въстанически ефективни. Интересното в извора е характеристиката, която се прави за българския народ и социалните аспекти на освободителните борби у нас: "Българската нация - се посочва в документа - е все още прекалено дебелашка и невежа, за да осъзнае силата си и да разбере целта на освобождението."⁵² И така дипломатът на Франция, ревностната пазителка на ста-